

Problemele Turandot la MET

Woke și opera lui Puccini

Turandot, ultima operă a lui Giacomo Puccini, are o reputație "problematică" din cauza faptului că este o descriere a Chinei medievale făcută de un compozitor european de sex masculin alb.

Cu siguranță s-a dovedit a fi problematică în seara zilei de 20 martie, când un lift de scenă blocat la Metropolitan Opera House a redus producția somptuoasă a lui Franco Zeffirelli din 1987 - recent renovată printr-o donație generoasă - la ceea ce un manager general vizibil jenat, Peter Gelb, a descris ca fiind un "spectacol de concert semiscenic". Gelb s-a străduit să prezinte această nereușită a companiei sale cu probleme ca pe un eveniment "istoric" (de exemplu, "prima reprezentație concertistică a spectacolului Turandot la Metropolitan Opera"), dar a oferit rambursări, schimburi sau credite tuturor celor care au dorit să plece în cele câteva minute dintre anunțul său și începerea spectacolului. Sute de spectatori încruntați s-au îndreptat spre ieșire. Potrivit Met, aproximativ 150 de persoane au cerut restituiri. Alții și-au schimbat biletele, au acceptat credite sau au plecat mai degrabă decât să aștepte la coada lungă de la casa de bilete.

Turandot este o operă populară care atrage mulțimi mari și entuziaste. Met a afirmat că spectacolul din 20 martie, o reprezentație de miercuri seară fără artiști de calibrul, a fost vândut în proporție de aproximativ 80 la sută din capacitate, cu mult peste media companiei în aceste zile și mult mai bine decât vânzările pentru majoritatea operelor contemporane pe care Gelb se bazează pentru a inversa soarta financiară dezastruoasă a Met.

Cu toate acestea, indiferent de cât de entuziast este publicul de la Met la Turandot, compania nu dorește în mod clar să își riște buna credință în ceea ce privește reputația sa de "woke", oferind producția fără o declarație politică. Vizitatorii care caută să cumpere bilete pe site-ul Met sunt întâmpinați de un link care îi invită să citească o notă de program pentru "o discuție despre insensibilitățile culturale ale operei". Scrisă de editorul senior al Met, Christopher Browner, nota ne instruește "să apreciem Turandot ... într-un mod care să celebreze realizările sale și să recunoască problemele inerente".

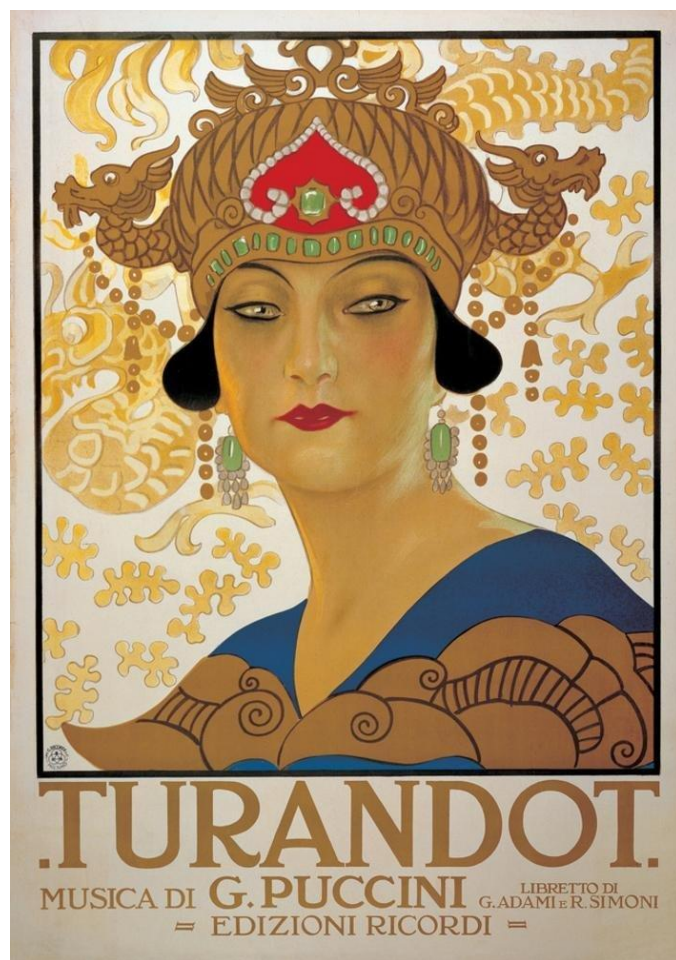
Pentru ca spectatorii să nu-și facă iluzii și să creadă că cheltuiesc până la 505 dolari pe bilet pentru a se distra cu opera lui Puccini, Browner speră că, în schimb, "vom crește conștiința colectivă cu privire la defectele sale" și, "în loc să ne ferim de aspectele mai puțin savuroase ale operei . . . să recunoaștem și să ne confruntăm cu implicațiile lor". "Mulți spectatori de origine chineză", moralizează el, fără a oferi nicio dovadă în sprijinul său, "consideră că este dificil să privească cum propria lor moștenire este cooptată, fetișizată sau descrisă ca fiind sălbatică, însetată de sânge sau înapoiată".

Chiar așa? Ne-am putea întreba când a avut loc ultimul protest anti-Turandot la Lincoln Center (răspunsul este "niciodată"), dar în 1998, Republica Populară Chineză a pus în scenă o producție și mai fastuoasă a operei într-un spațiu special construit în Orașul Interzis din Beijing, cu mai multe distribuții de soliști europeni și sute de artiști de sprijin proveniți din companii chineze și, se pare, din Armata Populară de Eliberare. Cu prețuri de peste 1.800 de dolari pe scaun, a fost probabil cel mai important eveniment cultural public din istoria recentă a Chinei și unul care a celebrat, mai degrabă decât a înjosit, trecutul legendar și măreția străveche a țării.

Pentru a găsi adevărata indignare, ar trebui să zbori 15 ore de la Beijing la New York, unde Met consideră că Turandot este atât de afectată de "defecte" încât o prezintă de 17 ori în acest sezon, mai mult decât orice altă operă, cu excepția operei Carmen a lui Georges Bizet, care, s-ar putea spune, "cooptează" în egală măsură Spania secolului al XIX-lea, "fetișizează" cultura sa și "pictează" poporul său ca fiind "sălbatic, însetat de sânge și înapoiat". Carmen, care are de asemenea 17 reprezentații programate la Met în acest sezon, nu a primit un avertisment de declanșare culturală, deși cumpărătorii de bilete online sunt avertizați că producția implică "lumini strălucitoare intermitente". Madama Butterfly a lui Puccini, care se petrece într-o Japonie în curs de modernizare și care are programate 16 reprezentații la Met în acest sezon, este aparent suficient de necontroversată pentru a trece fără avertismente.

Este Turandot chiar atât de rău? Intriga sa prezintă o prințesă crudă, personajul principal, care pune în aplicare un jurământ prin care cere moartea potențialilor pretendenți care nu pot răspunde la cele trei

ghicitori ale sale. Prințul tătar Calaf nu se lasă însă descurajat. El răspunde corect la ghicitori și câștigă mâna lui Turandot, dar îi oferă viața dacă ea îi poate afla numele înainte de zorii zilei următoare. Ea nu reușește, dar Calaf îi dezvăluie numele său, punându-și în mod deliberat viața în mâinile ei, doar pentru ca inima ei să se topească la acest gest și să anunțe că numele lui este "dragoste". În cele din urmă, prințesa de gheață este miloasă și răsplătește vulnerabilitatea lui Calaf. Este aceasta "sălbăticie"?

Acesta nu este sfârșitul motivelor asiatice ale operei. Opera prezintă, de asemenea, un trio de curteni - personaje extrase nu din nicio sursă chineză, ci din tradiția italiană commedia dell'arte - care ar putea fi considerate, în mod superficial, stereotipuri. Dar acestea sunt, de fapt, cele mai umane personaje ale operei. În primul act, aceștia îl

sfătuiesc pe Calaf să renunțe la căutarea sa, avertizându-l că "viața este un lucru frumos" și că nu ar trebui să o riște pe a sa pentru a încerca să câștige afecțiunea lui Turandot. În actul II, ei compătimește despre mediul brutal, tânjind după seninătatea caselor lor îndepărtate. În actul final, ei oferă comori și delicii dacă Calaf va pleca și îi va elibera de poverile lor. Este aceasta o "fetișizare" a unui Orient imaginar - sau răspunsurile lor sunt umane și universale?

Partitura lui Puccini este, în mod natural, europeană în ceea ce privește forma compozițională, dar el a inclus melodii chinezești reale, inclusiv "Mo Li Hua", un cântec popular cunoscut sub numele de "Floare de iasomie", care formează tema Turandot, precum și alte muzici chinezești puse la dispoziția sa în ciuda faptului că nu a vizitat niciodată China (Bizet, cu toată spanioleria din Carmen, nu a vizitat niciodată Spania). Dacă Puccini a vrut să înjosească China, de ce s-a chinuit atât de mult să facă opera sa să sune ca în China?

Nu există niciun motiv să ne așteptăm la un răspuns logic la aceste întrebări. Argumentele care folosesc cuvinte precum "fetișizare" sau care îi acuză pe creatori de "apropriere culturală" au rareori o bază non-emoțională și nu pot fi rezolvate prin argumente raționale. S-ar putea întreba Met dacă vrea cu adevărat să vândă bilete la una dintre puținele sale producții de succes rămase. Sau, așa cum s-ar putea spune spectatorilor de operă dezamăgiți a căror seară este deraiată de o defecțiune a mașinării de scenă: "Treceți peste asta!"

Fotografie de Robert Nickelsberg/Getty Images

SAGA PUBLISHING 2024

